

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1Ps/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623214510
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5623214510.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Katarínou Podhorcovou vo veci starostlivosti o A. B., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom C. B. XXX/XX, B. D., pozbavenú spôsobilosti na právne úkony, zastúpená opatrovníkom Domovom sociálnych služieb a špecializovaného zariadenia, pod Lipami 105/16, Liptovský Hrádok, za účasti Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, so sídlom Tomášikova 5, 031 01 Liptovský Mikuláš a Mesta Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 170, Liptovský Hrádok, IČO: 00 315 494, v konaní o zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony a ustanovenie opatrovníka, takto

rozhodol:

I. Súd r u š í rozsudok Okresného súdu Bardejov č. k. Nc 707/99-19 zo dňa 20. 4. 1999 v časti o pozbavení spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX. X. XXXX, a uznesenie Okresného súdu Bardejov č. k. P/53/99-34 zo dňa 16. 11. 2000 o ustanovení opatrovníka A. B..

II. Súd o b m e d z u j e A. B., nar. XX. X. XXXX, v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilá nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, uzatvárať zmluvy zaväzujúce ju k plneniu materiálnych alebo finančných záväzkov, čerpať pôžičky, kupovať nehnuteľnosti odplatne alebo bezodplatne, prevádzať, prenajímať a zaťažovať nehnuteľnosti vo svojom vlastníctve, preberať na seba ručiteľské alebo iné zabezpečovacie záväzky, uzatvárať zmluvné vzťahy, ktorých obsahom by bola akákoľvek možnosť disponovať s finančnými prostriedkami alebo inými majetkovými právami a aktívami v jej vlastníctve, s výnimkou nakladania s majetkovými hodnotami a s finančnou hotovosťou v hodnote do 10,- eur jednorazovo a maximálne 30,- eur mesačne, nie je spôsobilá vykonávať akékoľvek právne úkony súvisiace s vybavovaním úradných záležitostí, v konaní pred subjektmi poskytujúcimi služby v spojení s užívaním nehnuteľností, jednať so správnymi a štátnymi orgánmi, finančnými inštitúciami, bankami, poisťovňou, poštovým podnikom, zdravotnými poisťovňami, sociálnou poisťovňou, doručovateľskými subjektmi alebo inými subjektmi v súvislosti s obmedzeniami uvedenými v tomto rozhodnutí, preberať zásielky doručované v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony a reagovať na tieto zásielky, zabezpečovať svoju zdravotnú starostlivosť a rozhodovať o zdravotnej starostlivosti, o liečbe, vybavovať a spravovať svoj dôchodok, akékoľvek štátne a sociálne dávky a rozhodovať o zabezpečovaní poskytovania sociálnych služieb, vrátane umiestnenia v zariadení sociálnych služieb a o mieste svojho trvalého a prechodného pobytu.

III. Súd u s t a n o v u j e A. B., nar. XX. X. XXXX, za opatrovníka Mesto Liptovský Hrádok, so sídlom Liptovský Hrádok, Hviezdoslavova 170, IČO: 00 315 494, ktoré je oprávnené a povinné rozhodovať o záležitostiach A. B., nar. XX. X. XXXX, a zastupovať ju v rozsahu tohto rozhodnutia o obmedzení jej spôsobilosti na právne úkony.

IV. Opatrovník je p o v i n n ý podávať Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dvakrát ročne, vždy k 31. 1. a k 31. 7., správu o výkone funkcie opatrovníka a o majetku A. B., nar. XX. X. XXXX.

V. Trovy dôkazov p l a t í štát.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 28. 6. 2023 podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš Domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie Liptovský Hrádok podnet na prehodnotenie zdravotného stavu pani A. B., nar. XX. X. XXXX, v súlade s aktuálnou právnou úpravou. Menovaná bola rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. Nc 707/99 zo dňa 20. 4. 1999 pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie Liptovský Hrádok je toho názoru, že A. B. je sčasti schopná ovládať svoje konanie a dokáže za svoje konanie čiastočne prevziať zodpovednosť, napriek tomu, že trpí duševnou poruchou, ktorá nie je prechodná. V prípade, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony menovanej, navrhol ustanoviť jej za opatrovníka Mesto Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 170, Liptovský Hrádok.

2. Dňa 12. 7. 2023 oznámila Okresná prokuratúra Liptovský Mikuláš svoj vstup do konania podľa § 13 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku. Od uvedeného okamihu bola informovaná o úkonoch vykonávaných v tejto veci.

3. Dňa 17. 7. 2023 súd nariadil znalecké dokazovanie a za súdneho znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, ustanovil E. B. B., za účelom posúdenia duševného stavu A. B..

4. Z obsahu rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. Nc 707/99-19 zo dňa 20. 4. 1999 mal súd preukázané, že A. B. bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu. Uznesením Okresného súdu Bardejov č. k. P/53/99-34 zo dňa 16. 11. 2000 bol A. B. ustanovený za opatrovníka Domov sociálnych služieb Liptovský Hrádok (predchodca Domova sociálnych služieb a špecializovaného zariadenia Liptovský Hrádok).

5. Z obsahu pôvodného znaleckého posudku znalca v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, E. E. F., zo dňa 29. 3. 1999 vyplýva záver, že A. B. trpí závažnou duševnou poruchou trvalého charakteru, slabomyseľnosťou – debilitou, v dôsledku prírodného poškodenia mozgu a sociokultúrnej zanedbanosti. Súčasne konštatoval u menovanej halucinatórne, paranoidné, psychotické epizódy pri organickom postihnutí mozgu. Vnímanie podľa vonkajších prejavov bolo narušené (verbálne a intrapsychické halucinácie). Myslenie v tempe spomalené so zárazmi a asociačnými skokmi. Napriek snahe o dissimuláciu, sú zreteľné vplyvy prežitkov v rámci psychopatologického procesu z čias floridného štádia. Pamäť javí známky narušenia. Vybavuje problematcky, časovo nezatrieduje správne, má rozsiahlejšie výpady. Oblasť novopamäti insuficientná, nálada bludná, s občasnými dysforickými a hostilnými prejavmi. Osobnosť premorbídne symplexná, mentálne subnormná, psychosociálne depravovaná. V oblasti vyšších citov nivelizácia. Prevládajú afekty a pudové hnutia. Konanie ovplyvnené prežitkami. Evidentne insuficientná adaptabilita bez korektívneho pôsobenia okolia.

6. Z obsahu znaleckého posudku vypracovaného v aktuálne prejednávanej veci znalcom E. B. B. vyplýva, že A. B. trpí mentálnou retardáciou ľahkého stupňa a schizofrénnym ochorením v chronickom štádiu – reziduálna schizofrénia. Vždy bude potrebovať dohľad inej osoby alebo ústavnú starostlivosť. Nie je spôsobilá obstarávať si svoje záležitosti. Ide o duševnú poruchu trvalého charakteru. Mentálna retardácia je trvalým stavom, ktorý ju sprevádza od detstva. Schizofrénnne ochorenie je liečiteľné, avšak nie je možné očakávať vyliečenie s úplným vymiznutím príznakov, pretože vzhľadom na dĺžku jeho trvania a relatívne pokročilý vek je možné predpokladať organické – trvalé zmeny centrálnej nervovej sústavy. A. B. je schopná prejať svoju vôľu vo svojich bazálnych potrebách, ale je obmedzená nedostatočným úsudkom s nedostatočným predvídaním možných následkov prejavenej vôle (napr. má tendenciu odmietaať potrebnú zdravotnú starostlivosť). Je zvýšene ovplyvniteľná pri mentálnej zaostalosti, mohla by byť ľahko uvedená do omylu a napríklad podpísať niečo, čomu nerozumie. Je orientovaná v čase, avšak jej schopnosť plánovať budúcnosť je obmedzená nedostatkami v úsudku a plánovaní. Nedokáže v potrebnej miere posúdiť dôsledky svojich rozhodnutí, pretože si neuvedomuje svoj psychický stav a z toho vyplývajúce hendikepy. Rozumie verbálnemu prejavu na konkrétnej úrovni, zodpovedajúcej 10 – 12 ročnému dieťaťu. V dôsledku inkoherencie myslenia jej odpovede môžu byť neadekvátne, zabiehavé. Vie čítať a písať, ale má veľké ťažkosti pri čítaní s porozumením, zložitejším textom alebo formuláciám nerozumie. Má slabé matematické schopnosti, dokáže sčítať,

odčítať jednociferné, dvojciferné čísla, malú násobilku zvláda s chybami. Nerozumie pomerom, počtu percent a zložitejším operáciám s číslami. Nemá predstavu o vysokých číslach. Má obmedzené chápanie písaného textu, nedostatočné na porozumenie napr. novinám, ale aj úradným dokumentom, zmluvám, nedokázala by na písomnosti primerane reagovať. Má vyvinutý pojem čísla, chápe význam peňazí ako platidla, má hrubý prehľad o cenách niektorých bežne kupovaných vecí, ako sú základné potraviny alebo šatstvo. O cenách hodnotnejších vecí, napr. nehnuteľnosti a pod. nemá predstavu. Nedokázala by samostatne hospodáriť s peňažnými prostriedkami, pokiaľ by jej bolo umožnené nimi voľne disponovať. Ako riziko vníma znalec jej sklon k nadmernému fajčeniu. Odporúča možnosť ponechať jej disponovať s malou peňažnou sumou, 10,- eur týždenne.

7. Na pojednávaní dňa 23. 11. 2023, za prítomnosti A. B., zástupkyne DSSaSZ Liptovský Hrádok, Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, znalec E. B. B. zotrval na svojich zisteniach a záveroch znaleckého posudku. A. B. nikdy nebola v stave, že by dokázala samostatne fungovať. Pôvodne žila s matkou, a po jej smrti došlo ku dekompenzácii jej psychiky do takej miery, že išlo o ohrozenie jej zdravia a života.

8. V konaní bola vypočutá A. B., ktorá po primeranom poučení v súlade s ust. § 231 a nasl. Civilného mimosporového poriadku k veci uvádzala svoje stanovisko. Pri ťažšej artikulácii a nižšej zrozumiteľnosti jej verbálneho prejavu bolo zrejmé, že je predmetom konania orientovaná čiastočne. Sudkyni uviedla, že sociálna sestra ju informovala, že by jej mala byť navrátená svojprávnosť, polovičná svojprávnosť. Vyjadrila sa, že dôveruje pani G. H. (pozn.: zástupkyňa DSSaSZ Liptovský Hrádok, ktorú počas svojho prednesu chytila za ruku). Uviedla, že nepotrebuje žiadneho iného dôverníka, ani iného zástupcu. Chcela by dostať 10,- eur do ruky. Najskôr sa vyjadrila, že na mesiac by jej to stačilo, príp. na 5 – 6 týždňov, neskôr spochybnila, či by jej to stačilo, lebo aj na týždeň by jej bolo dobrých 10 eur. Kúpila by si za to niečo sladké, nejaké ovocie, pekné tričká alebo legíny. Má záľubu v peknom obliekaní. Nemá veľký dôchodok, niečo cez 400 eur, za pobyt a všetko platí 10.000 korún. V zariadení cez víkend umýva „vécka“, a tiež pomáha jednému cigánskemu dievčaťu. Umýva stoly v jedálni a niekedy pomáha upratovačkám. Udržiava kontakt so všetkými dievčatami, číta Bibliu, je kresťanka. Televíziu nesleduje, nezaujíma ju to. Dokázala správne odpovedať, že prezidentkou je Zuzana Čaputová, predsedom vlády je Róbert Fico. Niekedy chodíva von. Občas si pýtala cigarety od niekoho na prechádzke, ale „sociálna“ jej zatrhla vychádzky. Ráno jej „pani sociálna“ dáva dve cigarety a poobede jej dáva tri cigarety. Fajčí s E. I. G. (A. B.) matka zomrela pred 24 rokmi na rukách. Mala porážku a krvácanie do mozgu dvakrát.

9. Okrem výsluchu znalca a oboznámenia sa so stanoviskom A. B., súd vykonal dokazovanie oboznámením s obsahom vyššie uvedeného spisu Okresného súdu Bardejov sp. zn. Nc 707/99, s obsahom spisov Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1Ps/3/2021, 5Ps/5/2014, 6P/39/2004. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 5Ps/5/2014 vyplýva, že A. B. bolo ustanovené za opatrovníka Mesto Liptovský Mikuláš na zastupovanie nesvojprávnej pri uzatváraní dodatkov ku zmluve o poskytovaní služby, uzatvorenej medzi Domovom sociálnych služieb a špecializovaným zariadením Liptovský Hrádok dňa 6. 4. 2011.

10. Z obsahu spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1Ps/3/2021 vyplýva rozhodnutie súdu o schválení právneho úkonu – zrušenie vkladnej knižky A. B. a uloženie vkladu v prospech A. B.. Z obsahu spisov Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 6P/39/2004 a 4P/76/2011 vyplýva, že A. B. bol ustanovený opatrovník ad hoc vo veci uzatvorenia zmluvy o úschove cenných vecí v Domove sociálnych služieb a vo veci uzatvorenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby v DSSaSZ Liptovský Hrádok.

11. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

12. Podľa § 231 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o

- a) obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- b) zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- c) navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

13. Podľa § 239 CMP, ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

14. Podľa § 240 ods. 3 CMP rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručí aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní.

15. Podľa § 241 ods. 1 CMP súd poučí osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, o jej procesných právach a povinnostiach, najmä o práve zvoliť si zástupcu.

16. Podľa § 241 ods. 2 CMP poučenie podľa odseku 1 súd uskutoční spôsobom, ktorý zohľadňuje zdravotný stav osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná.

17. Podľa § 242 CMP osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby sa zúčastňoval konania jej dôverník, ktorý nie je jej zástupcom. O tejto možnosti ju súd poučí.

18. Podľa § 243 ods. 1 CMP súd vylúči osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná.

19. Podľa § 243 ods. 2 CMP súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhliadne.

20. Podľa § 249 ods. 1 CMP ak sú dôvody na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony alebo na navrátenie spôsobilosti na právne úkony, súd rozsudkom skôr vydaný rozsudok zmení alebo zruší.

21. Podľa § 249 ods. 2 CMP súd rozsudok zruší aj vtedy, ak zistí, že na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony neboli dôvody.

22. Podľa § 61 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

23. Podľa § 67 CSP každý môže pred súdom samostatne konať v rozsahu, v akom má spôsobilosť na právne úkony.

24. Podľa § 1 ods. 2 veta prvá zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obci pri výkone samosprávy možno ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy.

25. Podľa čl. 67 ods 2 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 90/2001 Z. z., povinnosti a obmedzenia pri výkone územnej samosprávy možno obci a vyššiemu územnému celku ukladať zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy podľa čl. 7 ods. 5.

26. Podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadnej jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom.

27. Podľa súčasnej právnej úpravy, danej o. i. Civilným mimosporovým poriadkom, je vylúčené rozhodovanie o pozbavení spôsobilosti na právne úkony, a toto možno na základe ľudskoprávných štandardov kvalifikovať ako protiprávny úkon. V súlade i s ustálenou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva teda úplné pozbavenie spôsobilosti na právne úkony nie je možné. Najprísnejším riešením pri osobách, ktoré trpia duševnou poruchou, môže byť len obmedzenie spôsobilosti na právne úkony súdom, pričom súd vymedzí v rozsudku rozsah právnych úkonov, v akom spôsobilosť na právne úkony obmedzil. Rozhodovanie o spôsobilosti na právne úkony je rozhodovaním o najcitlivejšej otázke existencie človeka a obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony je závažným zásahom do prirodzených práv človeka (čl. 5, 10 listiny základných práv a slobôd, čl. 14, 19 Ústavy Slovenskej republiky). Pri

uplatňovaní prípadného zásahu do základných ľudských práv a slobôd, teda aj ich obmedzenia, musí byť zachovaná podstata a zmysel obmedzenia, ktoré nesmie byť zneužívané iným účelom, než pre ktorý boli stanovené. Súd sa v konaní vždy musí zaoberať aj tým, či neprichádzajú do úvahy menej radikálne zásahy do integrity fyzickej osoby, než navrhované, rešpektujúc primárny cieľ, a to sledovať záujem dotknutej osoby, a až následne záujem verejných, či tretích osôb. Je vylúčené, aby bol preferovaný verejný záujem a záujem tretích osôb pred záujmom dotknutej osoby.

28. Na pojednávaní dňa 12. 12. 2023, vykonanom i za prítomnosti Mesta Liptovský Hrádok, uviedla zástupkyňa Mesta Liptovský Hrádok, nasledovné. Zo zákona má mesto vedomosť, že v prípade, ak občania majú trvalý pobyt na území mesta a nemajú nijakého príbuzného, ktorý by sa stal opatrovníkom, sú povinní vykonávať funkciu opatrovníka, aj keď je to pre mesto ťažké, lebo tých občanov nepoznajú, a bolo by pre nich priaznivejšie, aby mohlo ostať opatrovníkom zariadenie sociálnych služieb. Sú si však vedomí, a budú rešpektovať rozhodnutie súdu, ak budú musieť zastávať funkciu opatrovníka, v plnej miere. Na svojom vyjadrení zotrvala i v záverečnom prednese.

29. V záverečnom prednese sa vyjadrila zástupkyňa Domova sociálnych služieb a špecializovaného zariadenia Liptovský Hrádok s návrhom, aby bola A. B. obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, s ustanovením opatrovníka Mestom Liptovský Hrádok.

30. Prokurátorka v záverečnom návrhu uviedla, že vo veci bolo znaleckým posudkom preukázané, že A. B. trpí duševnou poruchou, ktorá je trvalého charakteru, a z uvedeného dôvodu je obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony dôvodné. Vykonaným dokazovaním, rozsudkom Okresného súdu Bardejov, bolo preukázané, že menovaná bola pozbavená v spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu, čo v súčasnosti nie je možné. Prokurátorka navrhla zmeniť rozsudok a menovanú obmedziť v spôsobilosti na právne úkony, pričom konkrétny rozsah obmedzenia ponecháva na úvahe súdu. Za opatrovníka navrhuje ustanoviť Mesto Liptovský Hrádok, pretože nebola zistená iná bližšia osoba, ktorá by túto funkciu opatrovníka vykonávala.

31. Po vykonanom dokazovaní, rešpektujúc i súčasnú právnu úpravu, súd dospel k záveru, že podnet opatrovníka A. B., aj súdom začaté konanie (ex offico) o spôsobilosti menovanej na právne úkony je dôvodné. Z výsledkov vykonaného dokazovania, a to nielen z obsahu zistení a záverov znalca z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie psychiatria, ale aj výpoveďou samotnej A. B., z vyjadrenia opatrovníka, vyplýva dôvod na čiastočné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. B.. Z vyjadrenia znalca je zrejmé, že pani A. B. trpí poruchami - mentálna retardácia ľahkého stupňa a schizofrénne ochorenie, reziduálna schizofrénia. Uvedené diagnózy sú trvalého charakteru, avšak v porovnaní s obdobím v minulosti, kedy došlo ku závažnej dekompenzácii jej psychického stavu, s faktickým ohrozením jej zdravia a života, v súčasnosti možno konštatovať stabilizáciu jej zdravotného stavu a sociálnych pomerov. V kontexte so súčasnou právnou úpravou nie je možné úplné pozbavenie spôsobilosti na právne úkony jedinca. Napriek prvotným diagnózam, uvádzaným v znaleckom posudku z roku 1999, psychický stav a sociálne pomery A. B. sú v súčasnosti natoľko stabilizované, že v chránených podmienkach zariadenia sociálnych služieb žije dôstojný život, so zabezpečením jej potrieb zdravotného, sociálneho, kultúrneho i materiálneho charakteru.

32. V spojitosti so zisteniami znalca pri vyšetrení menovanej súd dospel k záveru, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. B. v rozsahu, ktorý vyplýva z výroku tohto rozsudku, korešponduje s jej obmedzenými schopnosťami a spôsobilosťou vo viacerých oblastiach. Súd v záujme ochrany A. B. obmedzil jej spôsobilosť na právne úkony v oblasti, ktorá sa týka činnosti a právnych úkonov, na ktoré nie je spôsobilá, a to vo vzťahu ku nakladaniu s hnutelným a nehnuteľným majetkom, zmluvným vzťahom zaväzujúcim k plneniu materiálnych alebo finančných záväzkov, pôžičiek, zaťažovania nehnuteľnosti v jej vlastníctve, preberania ručiteľských alebo iných zabezpečovacích záväzkov, zmluvných vzťahov, obsahom ktorých je možnosť disponovať s finančnými prostriedkami alebo inými majetkovými právami a aktívami v jej vlastníctve, a to všetko s výnimkou nakladania s majetkovými hodnotami a s finančnou hotovosťou v hodnote do 10,- eur jednorazovo a maximálne 30,- eur mesačne. Je nepochybné, že A. B. nie je spôsobilá vykonávať akékoľvek právne úkony súvisiace s vybavovaním úradných záležitostí v konaní pred subjektmi poskytujúcimi služby spojených s užívaním nehnuteľnosti, nie je spôsobilá jednať so správnymi a štátnymi orgánmi, finančnými inštitúciami, bankami, poisťovňou, poštovým podnikom, zdravotnými poisťovňami, sociálnou poisťovňou, doručovateľskými subjektmi

alebo inými subjektmi v súvislosti s obmedzeniami uvedenými v tomto rozhodnutí, preberať zásielky doručované v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony a reagovať na tieto zásielky. V konaní bolo preukázané, že v záujme stabilizácie fyzického a duševného zdravia A. B. je nevyhnutné poskytovanie starostlivosti v inštitucionalizovanom režime, s garanciou pravidelnej zdravotnej starostlivosti, dohliadaním na dodržiavanie indikovanej liečby, užívanie liekov. Menovaná nie je spôsobilá vybavovať záležitosti súvisiace s poskytovaním sociálnych služieb, najmä s umiestnením a pobytom v zariadení sociálnych služieb, tiež nie je spôsobilá rozhodovať o mieste svojho trvalého a prechodného pobytu, rovnako nie je spôsobilá vybavovať a spravovať svoj dôchodok a akékoľvek iné štátne a sociálne dávky, preto súd v intenciách týchto otázok vylučuje spôsobilosť A. B. na právne úkony tohto druhu. Široko koncipované obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. B. je primárne v záujme ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Ako súdnej chránenkyni jej bolo ustanovené za opatrovníka Mesto Liptovský Hrádok, ktorého povinnosť vyplýva zo zákona v prípadoch, ak neexistujú blízke osoby, ktoré by mohli túto funkciu osoby obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony vykonávať, poukazujúc na vyššie uvedenú zákonnú úpravu. Rozsah povinností opatrovníka vyplýva priamo z obsahu výroku tohto rozsudku.

33. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, že žiaden z účastníkov nemal nárok na náhradu trov konania.

34. V súlade s ust. § 251 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku súd rozhodol súčasne o tom, že trovy dôkazov platí štát, pričom sa jedná najmä o trovy súvisiace s ustanovením a výsluchom znalca.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Popri všeobecných náležitostiach je potrebné v odvolaní uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.